

Спецвипуск

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

ДУМАЄМО · БОРЕМОСЯ · ЖИВЕМО

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Четвер, 16 липня 1987 року

№ 85 (3904).

Ціна 2 коп.

19 ЛИПНЯ —
РІЧНИЦЯ НАРОДНОЇ
РЕВОЛЮЦІЇ
В НІКАРАГУА

КУЛЯ НЕ ВБИЛА САНДІНО

Нікарагуа, найбільша за територією із семи центральноамериканських країн — це вічнозелена сільва, голубі озера і неспокійні порожисті ріки; це опаяні димом вершини вулканів, бананові гаї, плантації бавовника, посадки кофейних дерев, зарості цукрової тростини.

В 1522 році перший загін іспанців почав завоювання землі, яку нарекли Нікарагуа — за ім'ям вождя місцевого племені чолутеків Нікарао. Через три століття, коли розпалася іспанська колоніальна імперія, в 1823 році Нікарагуа увійшла до складу федерації Центральної Америки, а в 1838 році стала самостійною. Однак її незалежність була надто умовною: незадовго до цього Вашингтон прийняв так звану «доктрину Манро»: «Америка для американців». Через сто років цю доктрину розшифрував великий борець за свободу й незалежність Нікарагуа Аугусто Сесар Сандіно: «Америка для американців. Добре сказано. Всі ми, хто народився в Америці, — американці. Але сьогодні імперіалісти інтерпретують це інакше: «Америка для янки»...

Наприкінці 20-х років XIX століття Сандіно організував загін і почав боротьбу з урядовими військами та з американською окупаційною армією. На вимогу здатися він відповів: «Я хочу бачити свою вітчизну вільною або померти».

(Закінчення на 2-й стор.)

У КОМСОМОЛЬСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

УЛЬЯНОВКА. Педагогічні колективи, первинні організації Товариства любителів книги, комсомольські та піонерські організації району провели огляд-конкурс «Живи, книго!», переможцем якого став колектив Ульянівської середньої школи № 1.

НОВГОРОДКА. Понад 500 відділків стали членами нового молодіжного клубу «Юність», який працює в приміщенні колишньої контори місцевого колгоспу імені Леніна.

ОЛЕКСАНДРІЯ. В міському професійно-технічному училищі № 3 почав

діяти музей бойової та трудової слави. Під керівництвом виховательки Ю. Г. Сапронової комсомольці збирали експонати та документи, які відображають бойовий шлях Третьої Олександрійської Червонопрапорної ордену Богдана Хмельницького II ступеня стрілецької дивізії.

КУЛЯ НЕ ВБИЛА САНДІНО

[Закінчення.

Початок на 2-й стор.]

Війна закінчилася поразкою інтервентів, які в 1933 році були змушені покинути Нікарагуа. Та за їхньою намовою командир національної армії Анастасіо Сомоса організував підлу змову з метою вбивства Сандіно. 21 лютого 1954 року народного вождя по-зрадницькому схопили і розстріляли. Такою ціною купив Сомоса у Вашингтоні президентське крісло. Так почалася одна з найбільш кривавих диктатур Латинської Америки. Сім'я Сомоси, яке правило країною майже півстоліття, не тільки саме грабувало її; воно віддало Нікарагуа на поталу американським монополіям.

Карлос Фонсека був незвичайною людиною. За ініціативою цього борця і народного трибуна було створено Сандіністський фронт національного визволення

(СФНВ). Із створенням фронту сандіністський рух перетворився на незалежну політичну силу.

Все активніше розгорталася боротьба патріотів. Страйки, партизанські акції, знищення сомосівських лакуз, демонстрації, напади на каральні загони національної гвардії, на військові об'єкти... Маса почали сприймати революційну ідеологію.

До середини 70-х років боротьба з режимом набирав характеру всенародної визвольної революції. Диктатор і його оточення, шукаючи рятунку, розв'язали проти власного народу криваву війну. Під бомбами і кулями сомосівців, які щедро поставляв режимові Вашингтон, загинуло 50 тисяч мирних жителів. Злочини кат Анастасіо Сомоси-молодшого викликали обурення в усьому світі. Бразилія, Мексика, Еквадор, Коста-Ріка, Панама

розірвали дипломатичні відносини з тиранією. Ніщо не могло врятувати маріонетку. 19 липня 1979 року сандіністська революція перемогла.

Перші декрети Тимчасового уряду СФНВ і Державної ради засвідчили прагнення керівників революції покінути з ганебним напівколоніальним минулим. Найперше було ліквідовано репресивні органи, створено нові органи народної влади, громадського самоуправління, революційної ініціативи. В січні 1980 року уряд опублікував «Надзвичайну програму відновлення економіки на 1980—1981 роки». Це була перша спроба загальнодержавного економічного планування. 1980 рік оголосили роком ліквідації неписьменності. Почалася робота по створенню системи охорони здоров'я. 1981 рік називався роком виробництва і оборони, 1982 — роком єдності

проти агресії, 1983 — роком за мир і суверенітет, 1984 — «Через 50 років... Сандіно живе».

Наша революція перемогла експансіоністську політику США. Однак з приходом до влади адміністрації Рейгана Сполучені Штати повернулися до політики залякування, «великого кийка».

Радянсько-нікарагуанські економічні зв'язки являють собою різкий контраст з тими нерівноправними відносинами на міжнародній арені, до яких Нікарагуа змушували імперіалісти. Радянський Союз став першою країною, яка простягнула нікарагуанцям руку допомоги. Сьогодні широка міжнародна солідарність всіх прогресивних сил світу з Нікарагуа є невід'ємною частиною спільної боротьби за мир, за право всіх народів на свободу і незалежність.

Альварес Мартінес КАРЛОС, студент КІСМУ.

195-й—ювілейний

Певно, не кожен знає, що й перший тролейбус, який майже 20 років тому пройшов вулицями Кіровограда і відкрив тролейбусний рух, був збудований на кошти, виручені від реалізації зібраного піонерами шкіл Кіровограда металобрухту.

Нині, у він 70-річчя Великого Жовтня, комсомольці і школярі Кіровського району м. Кіровограда вирішили подарувати місту... ще один тролейбус. У школах функціонували «Піонерські колонії», котрі вивозили металобрухт одного й того ж дня. У його зборі брали участь учні профтехучилищ, технікумів, студенти, молоді робітники.

Із своїм завданням комсомольці і молодь Кіровського району справилися достроково. Днями у тролейбусному парку з нагоди передачі місту тролейбуса відбувся урочистий мітинг.

За право працювати на «ювілейному тролейбусі» змагалися молоді тролейбусники.

У змаганні відзначилися переможець конкурсу «Кращий за професією», неодноразовий переможець соціалістичного змагання серед молодих водіїв підприємства Ігор Мисин та його напарник — керівник бригади № 2 Микола Руденко.

На знімках: другий секретар Кіровського райкому комсомолу В. МАЛИШОК (справа) вручає І. МИСИКУ та М. РУДЕНКУ квіти та ключі від тролейбуса; тролейбус № 195 під час першого рейсу.

Фото Ю. ДНІПРОВСЬКОГО та В. ГРИБА.

ДРУГИЙ тур вікторини позначився змінами у складі його учасників. Дехто з тих, хто надсилав нам листи із відповідями на запитання першого туру, певно, втратив надію на успіх, ознайомившись із його підсумками. Однак знайшлися й бажаючі підключитися до змагання з другого туру, і прислали, як правило, докладні й правильні відповіді. Серед них — школярі із Захарівської середньої школи Світловодського району. В колективному листі його учасників є й такі слова:

«Поглиблюємо свої знання, включаючись у конкурси, вікторини. Не могли оминати й конкурс «Партія, держава, ми», який видається нам дуже цікавим. Тому, хоча ми й не дуже розраховуємо на призове місце, бо включаємося в змагання із деяким запізненням, але зате сподіваємося виграти в головному — знаннях».

Отже, змагання за головний приз нашого конкурсу-вікторини — туристичну путівку — продовжується. Подаємо правильні відповіді на запитання попереднього туру.

1. Важливою формою залучення молоді до боротьби з розрухою в роки відбудови стали комуністичні суботники. Так, юнаки та дівчата Знам'янського й Помічненського залізничних вузлів працювали в 1921—1922 роках на відновленні станцій, дено, розчищали колії, заготовляли дрова на зиму. В 1922 році з ініціативи комсомолу проведено недільник палива.

Перші кроки зроблено у становленні вугільної промисловості. Запрацювало дві шахти й дві брикетні фабрики в Олександрії і Єлисаветграді.

Після V з'їзду РКСМ (жовтень 1922 року) та IV з'їзду КСМ України (грудень 1922 року) комсомольські організації краю брали шефство над підрозділами I-го кінного корпусу Червоного козацтва, Повітряного флоту. Комсомол Єлисаветграда направили у авіацію 150 чоловік. За комсомольськими путівками пішли в армію з Олександрії — П. К. Кошовий (згодом маршал Радянського Союзу), з Новоукраїнки — О. І. Дубровський (він став відомим льотчиком-випробувачем). В березні 1924 року комсомольські організації Єлисаветграда направили в армію 132 спілчан.

Всесоюзний з'їзд Рад, що відбувся 30 грудня 1922 року в Москві, прийняв історичне рішення про створення СРСР. Великий вплив на вирішення нових завдань відбудовочного періоду мали рішення XII з'їзду РКП(б), який відбувся в квітні 1923 року. ЦК КСМ України в першій половині 1923 року провів республіканський огляд виробничих осередків з врахуванням таких показників: залучення робітничої

молоді в Спілку, рух ударників, політико-виховна робота, активність у суспільно-політичному житті. По Єлисаветградському округу показовим було визнано осередок заводу «Червона зірка»

ПАРТІЯ, ДЕРЖАВА, МИ

(секретар Минков). Досвід його роботи було узагальнено й опубліковано в газеті «Молода гвардія», органі Одеського губкому КСМ України, 24 травня 1923 року.

Добре працювала комсомольська організація станції Користівка, де секретарем був телеграфіст І. Михайлов. 11 грудня 1925 року газета «Комсомолец України» писала про її успіхи.

Жовтневий пленум ЛКСМ України 1924 року поставив перед комсомольцями завдання вжити заходів для підвищення продуктивності праці. В нашому краї відбулися конкурси на кращого виробничника, створено бригади сприяння зростанню продуктивності праці.

Комсомольці брали активну участь у сільськогосподарських роботах, створювали комсомольські комуні. Добре працювала така комуні в с. Пантаївці Знам'янського району, організована в 1924 році. Зростало число комсомольців у комітетах бідноти.

Важко утверджувалося нове життя. Від рук куркулів загинув секретар комсомольського осередку в с. Захарівці Новоукраїнського району І. Степенко. Згодом його ім'я було присвоєно місцевій школі.

Боротьба за грамотність нелася під лозунгами: «Грамотний, навчи неграмотного!», «Кожен комсомолец — культурний». Лікнепами та іншими формами навчання в 1921 році було охоплено понад 10 тисяч чоловік. Створювалися гуртки безбожників, відбувалися дискусії, антирелігійні збори. В Новомиргороді у гуртку безбожників налічувалось 50 спілчан.

У період відбудови зародилися перші піонерські загони. Перший загін юних спартаківців створено 1922 року комсомольцями Гайворона. В 1923 році в Олександрії було три таких загони. Піонерські загони створювалися при заводах, фабриках, установах, дитбудинках.

2. Українською мовою міжнародний пролетарський гімн «Інтернаціонал» було видано вперше в Канаді, куди емігрував після поразки революції 1905—1907 року автор перекладу — революціонер Павло Торнєнко. Найкращий і найбільш відомий переклад здійснив український радянський поет М. Вороний у 1919 році.

3. Слова В. І. Леніна про те, що молодь вирішить результат революційної боротьби, взято із його листа до О. Богданова і С. Гусєва, надісланого 29 січня (11 лютого) 1905 року. У цьому листі він нарікав на те, що деякі партійні лідери «про молоді сили більшості» лише говорять, не залучаючи їх до практичних справ.

4. У березні 1919 року в Харкові відбувся III Всеукраїнський з'їзд Рад. На ньому було прийнято Конституцію і затверджено герб Радянської України, який складався із зображення на чер-

воному фоні золотих серпа і молота, освітлених променями сонця, обрамлених вінком із колосків, з написом російською та українською мовами: назва союзної республіки та заклик «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!». Герб Української РСР змінювався кілька разів. Нині він являє собою зображення серпа і молота, розміщених на щиті в променях сонця і в обрамленні колосся, з написом на стрічці: внизу — «Українська РСР», зліва — «Пролетарі всіх країн, єднайтеся!», справа — те ж саме російською мовою. Над щитом між колоссями — п'ятикутна зірка.

5. Органами ЦК ЛКСМ України є газети «Молодь України», «Комсомольское знамя», «Юний лєнінець», «Зірка», «Трудовая смена» (щотижневий додаток до «Комсомольского знамени»), журналами ЦК ЛКСМУ є «Ранок», «Дніпро», «Знання та праця», «Піонерія», «Барвінок», «Малютко». Видається в республіці також 25 молодіжних обласних газет.

ЗАПИТАННЯ

ТРЕТЬОГО ТУРУ

1. Виступаючи на одному із з'їздів РСДРП, В. І. Ленін говорив про фальшивих і справжніх друзів молоді. Що саме він говорив і коли це було?

2. Розкажіть про утворення Кіровоградської обласної комсомольської організації.

3. В Києві на бульварі імені Шевченка є пам'ятник людині, чие життя пов'язане із життям нашого земляка, героя громадянської війни В. Н. Боженка. Коли було встановлено цей пам'ятник? Як він виглядає?

4. Коли червона зірка офіційно була оголошена головним знаком радянських воїнів? Що вона символізує для радянських людей нині?

5. В чому значення для першої в світі робітничо-селянської держави «Декларації прав народів Росії»?

Відповіді на запитання третього туру конкурсу-вікторини «Партія, держава, ми» треба надіслати до редакції не пізніше 1 вересня ц. р.

Журні конкурсу

Недавно з Петроострова Новомиргородського району нам переслали листа від колишнього мешканця села, який багато років живе у Франції. Він розповідає про побут і звичаї цієї країни, висвітлює своє бачення радянської дійсності. Пропонуємо вам того листа з незначними скороченнями.

ЛИСТ ІЗ ПАРИЖА...

ПИШУ вам цього листа, шановні петрошанки і петрошани, щоб познайомити, як люди живуть у Франції. Залишив я Україну у березні 1921 року, в часи непу, Україну щасливу. Хотів стати вченим, великим фізиком і хіміком. Два роки простудіював у Берлінському університеті. Через брак грошей мусив залишити Німеччину і виїхати до Франції на роботу. Замість стати великим фізиком став малим підприємцем малярських робіт, став хазяїном. Незважаючи на це, велика моя подяка американцям і німцям, що вони дозволили, помогли мені, чужому для них чоловікові, простудіювати два роки в дуже тяжкий економічний час для Німеччини. Цим я хочу сказати, що люди не такі злі, як Гітлер і Сталін. Важко описати життя людей у Франції в короткому листі. У Франції можна бачити людей всіх націй, всіх кольорів шкіри, багатих і бідних. Кожен живе по-своєму, як може, як хоче. В час соціал-комуністичного уряду великі фабрики були націоналізовані, економічне становище Франції погіршилось, французи змінили уряд. Новий уряд повертає націоналізоване приватним підприємцям. Каже: хазяїни працюють краще, ніж наймити.

1924 року я прибув до Франції. Не було різниці між життям французів і життям українців. Зараз всі дороги Франції асфальтові, вулиці по селах і хуторах заощені або асфальтові. Залізниця пахне розкішшю порівняно з радянськими. Третього класу немає, тільки перший і другий. Зараз у Франції майже кожен робітник має авто, кольорове телебачення, телефон, п'ять тижнів відпочинку на рік. Може їхати на чужину майже без дозволу французького уряду. Французи не знають, що робити з маслом, молоком, пшеницею, вином. Росія не може все закупити. Всі європейські країни фабрикують все необхідне для життя багато більше, ніж потрібно. Наприклад, селянин тримає 80 корів на двох гектарах землі. Йому привозять корм, підстилку для корів, фабрики, спеціалізовані у цій справі. Два гектари землі служать коровам для прогулянки.

Пишу, що Україна відстала від усіх європейських країн на 60—70 років в усіх галузях людської дії. Французи дивуються, що за царя Росія прода-

вала хліб, а зараз купує. Французький робітник заробляє в середньому 6—8 тисяч франків, 600—800 карбованців на місяць за 160 годин праці. Є такі, що заробляють удвоє більше. Мінімальна плата, дозволена законом — 450 карбованців на місяць. У Франції шість мільйонів стариків-пенсіонерів, 2,5 мільйона безробітних і 2,7 мільйона нездатних до роботи людей. Безробітні одержують 40 процентів звичайної заробітної плати. Є багаті пенсіонери, вони платять податки. Середня пенсія 3 тисячі франків на місяць. Ці пенсіонери не платять податків, вони не платять за квартиру, транспорт по Парижу. Старшим 75 років встанов-

лений залишається в машинці. Одна каса може обслужити кілька сотень покупців за день. Великий магазин має звичайно кілька кас.

У Франції життя кипить. Кажуть, що авіони прилітають і відлітають з Парижа кожні п'ять хвилин. Літом мільйони туристів з усіх країн світу прибувають до Франції, і мільйони французів їдуть на чужину. Зараз у Франції набагато краще в усіх відношеннях життя, але не надовго для мене. Мабуть, доведеться просити телетривогу. Це апарат, установлюється з телефоном біля ліжка, аби людина могла просити поміч з постелі. Установка дара. Кінець 89-го року дає про себе

ляють телефон і телетривогу за даром. Посилають жінку прибрати помешкання, випрати білизну, зробити покупки, приготувати їжу. Мінімальна пенсія 2 тисячі франків на місяць. Населення міст складається з різного фаху робітників, лікарів, адвокатів, ремісників і особливо комерсантів.

Є вулиці, де суцільні магазини — молочні, м'ясні, овочеві, фруктові, переповнені свіжими продуктами з усіх кінців землі. У Парижі взимку можна купити вишень, динь. Комерсанти дуже ввічливі з людьми. Продукти обмотають в чистий папір і з усмішкою аж до вух дадуть вам пластикову торбинку, як не маєте своєї. Кожен хоче більше продати більше заробити.

Зараз ви, петрошанки і петрошани, та і весь народ Руської монархії, маєте велике щастя. Маєте головного секретаря Компартії царя-освободителя Михайла Горбачова. Але росіянин зостанеться росіянином. Українці, єднатесь і вимагайте абсолютного рівноправ'я Києва з Москвою, коли хоче зоставатися в Союзі. Україна повинна мати свою армію, свою поліцію, свої гроші, Варшавський договір хай її не торкається. Українські солдати не повинні бити афганців.

У 1983 році я був у моєму рідному селі Петроострові. Село Петроострів не існує. У полі на руїнах мого села побудували арозсипну кілька хат для радгоспників. Зосталася школа, але в гіршому стані, ніж в 1917 році.

Забув сказати, що є у Франції великі магазини, переповнені різного сорту товарами із зазначеними цінами. Ви робите закупки, ідете до каси, і касирка за півхвилини відбиває подвійний рахунок — один для вас, ін-

ший залишається в машинці. Одна каса може обслужити кілька сотень покупців за день. Великий магазин має звичайно кілька кас.

...І ВІДПОВІДЬ НА НЬОГО ЖИТЕЛІВ СЕЛА І ЖУРНАЛІСТА

НАВМИСНЕ збережена нами в листі авторська сумбурність викладу дозволяє побачити, що у мсьє Ливадки на першому місці гастрономічні, сервісні і добробутні питання. Настільки на першому, що думка раз по раз з віддалених тем перескакує на магазини. Правда, розписуючи асортимент товарів і прибутки різних категорій населення, автор листа не повідомляє, що по чому. Може, тому, що якби сказав, скільки з тих привабливих у переводі на карбованці сум зарплати йде на продукти, (обід у найдешевшому ресторанчику — 70—80 франків), оплату житла (однокімнатна квартира — від 2 до 3,5 тисячі франків на місяць), медичної допомоги (візит до спеціаліста — 300 франків) тощо, то земляки при наскладних підрахунках з'ясували б, що у них порівняно з французамі виходить так на так, і не відчували б себе такими вже багатостраждальними, як про них за скільки кауна думає автор листа. Адресати, як і кожен, хто цікавиться життям у іншій країні,

Павло ЛИВАДКА.

певно ж, хотіли б дізнатися і про її культуру. Хоч знаємо ми й любимо французьких художників, композиторів, співаків, перечитуємо письменників, «Шербурзькі парасольки», «Чоловіка й жінку», «Велику прогулянку», «Сусідку» по кілька разів дивимося — все ж завжди є своя приналежність в інформації з перших рук. Мсьє Ливадка ж про те, що французи не хлібом єдиним живуть — ні слова ні нятяку. А там білет у кіно — до 40 франків, у театр — 100 і більше... Втім, не будемо прискіпуватися — не по заявці ж він писав, та й матерія, зрештою, первинна... Тож поговоримо спочатку про неї.

Наші співвітчизники, що побували у Франції (до речі, не «майже без дозволу уряду», а зовсім без його дозволу, оскільки справами поїздок за кордон у нас займається не уряд, а туристичні служби), описують тамтешній достаток куди більш яскравими барвами, ніж колишній петроострівець. І дині взимку, і розкіш (тільки не в дерев'яному паризькому метро, де прямо під ногами сплять бездомні), і шикарні автомобілі, і чудові автостради, і доглянута земля — все це є. Франція, одна з найвисокорозвиненіших країн світу, має хороші кліматичні умови, працьовитий народ, їй майже невідома воєнна розруха — чого ж тоді їй не бути багатою? Мсьє Ливадка пише, що французам не подобається уряд, що проводив націоналізацію підприємств, бо це, мовляв, погіршує економічне становище. Але ж їм, певно, із тих же причин не подобалася й попередня влада, якщо свого часу міняли її на «соціал-комуністичну». Справа тут, очевидно, не в уряді, а в тому, що кризовість економіки обумовлена самою природою імперіалізму при всьому його багатстві. До речі, набуто воно не тільки чесним трудом.

Колись у мене вдома на стіні висіла стара, ще п'ятдесятих років політична карта світу, і ми з подружкою, ледве навчившись читати, годинами за завданням одна одній відшукували на ній міста, ріки, країни, острови. У процесі цієї «подорожі по материнах» я звернула увагу, що під назвами багатьох країн унизу дрібненькими літерами написані незрозумілі слова — найчастіше це були «Брит.» і «Фр.». Батьки пояснили, що то колонії, підневільні землі Великобританії і Франції. Пізніше на уроках географії дізналася, що такі чималі країни, як Алжир, Габон, Конго, Чад, Сомалі (і це ще далеко не всі) теж не так давно були «Фр.». Країни, багаті не тільки ананасами — цінною унікальною сировиною для промисловості. І це все Францією не купувалося, а, м'яко кажучи, бралося за так. Радянські війська знаходяться в Афганістані на прохання його уряду, допомагають захистити народ від зовнішнього втручання, а французи свого часу були (скористаємося термінологією П. Ливадки) алжирців тільки для того, щоб можна було без-

перешкодно й далі грабувати їхню землю. Франція досі має колонії, делікатно іменуючи їх заморськими департаментами....

Втім, чого дорікати П. Ливадці за те, що йому подобається Франція — там минула більша частина його життя. І країну, що дала йому притулок, він не тільки хвалить, а й виставляє в негативному освітленні, сам, очевидно, цього не помічаючи.

З описаного судячи, хороша річ телетрилога. Спочатку я подумала, що її встановлюють обов'язково всім, кому виповнилося 75 — справді гуманно і для казни не розорливо: середня тривалість життя тут 74 роки. Аж коли далі читаю, що дідусеві під дев'яносто доведеться ще й просити...

Чи взяти, приміром, перелік мешканців французьких міст. Перечитайте його. Чогось мсьє Ливадка забуває про школярів, педагогів, працівників установ, охоронців порядку, студентів — хіба їх там менше, ніж адвокатів? Та це дрібниці, є речі серйозніші.

Наприклад, автор пише, що в них «кожен живе, як хоче». Чи ж оті два з половиною мільйони безробітних хочуть, навіть маючи квартиру і машину, оббивати пороги в пошуках місця, не знаючи куди себе подіти після відмови, прокидатися і лягати з думкою: «І сьогодні нічого не знайшов. Не беруть. Не потрібен...». Не потрібен, хоча має вищу освіту, кваліфікацію, має бажання працювати, бути при ділі. Має дітей, яких треба утримувати. Хіба ці люди живуть, як хочуть? Скоріше — як можуть.

Проте що там чужі гріхи — П. Ливадка нам і на наші киває. «Руська партія не вміє хазяйнувати, тільки вміє карати...». Вибачимо йому грубу неточність — «хазяйнують» у нас спеціальні відомства, а карають (не «бідних людей», а тих, хто переступив закон) суди, а не партія, — але не вибачимо собі власної безгосподарності, з якою покликана покінчити перебудова. Досить почитати наші газети — антирадянським «голосам» донедавна і не снилося те, що ми відкрито пишемо тепер про себе самі. Не боїмося визнати власні помилки, і це дає надію на те, що більше їх не повторимо.

Відомий французький письменник, президент Гонкурівської академії Ерве Базен у книзі «У що я вірю» нагадав сюжет древньоєгипетської фрески, що втілював людство. Попереду — осяйний цивілізований єгиптянин, далі непокірний чорний воїн, третім — жовтолиций прибулець із заморських країн і останнім — ганебний запатланий варвар — білий європеець. «Треба визнати, — пише Базен, — ця класифікація людей за порядком вищості, створена 4000 років тому, була точним дзеркальним відображенням нашої нинішньої класифікації. Рамзес II посміявся б, коли б якийсь дивак посміявся йому про майбутню вищість європейця». І далі, розвінчуючи «колоніальну еполею», що забезпечила «вторинні радощі процвітання», додає: «Ми живемо не по кишені. Ми вже не дик-

туємо ціни. Наші рудники, які ми вигрібали не раз протягом 2000 років, вичерпуються. Чудова наша пшениця і соковиті буряки, але землю ми обробляємо трактором, жадібним до бензину, чужоземного продукту, і якщо його бракуватиме, то...».

Ну, а що буде після «то», можна почитати в підручнику політекономії.

Фараон Рамзес, будучи монархом, знаючи, що таке самодержавство і ознайомившись із державним устроєм СРСР, посміявся б і над твердженням мсьє Ливадки щодо того, ніби у нас і досі царі правлять. І з такою ерудицією він береться бути політичним коментатором і консультантом. Проживаючи колись в окупованій Франції, П. Ливадка, звичайно, знає, що таке фашизм. І, як і весь світ, розуміє, хто такий Гітлер. Але ставити поряд з ним керівника держави, котра прийняла на себе головний тягар другої світової війни і відіграла основну роль у визволенні народів від коричневої чуми, тоді як Франція ганебно капітулювала? Так, наша партія дала відповідну оцінку культу особи, та як можна судити про те «зло», живучи від нього за тисячі кілометрів?

З такої ж відстані престарілий парижанин намагається «захистити права» українців, таких «нешчасних». А що ж було б, коли б ми, українці, його послухали? Мали б таку «щасливу» Україну, як за часів непу — за нею схлипує автор листа. За нею, розтерзаною інтервентами, за нею, зруйнованою громадянською війною. Чи, може, ще за тією, що була до Богдана Хмельницького?

«Україна відстала від усіх європейських країн на 60—70 років в усіх галузях людської дії...». Що ж, парфуми Крістіана Діора мають гучнішу славу, ніж українські, а от у космосі українець побував раніше від французів. Та й літав останній не на своєму чи когось із європейських країн кораблі, а на нашому, радянському. А через скільки років Франція зможе догнати Україну, зокрема, в такій «галузі дії», як загальне безплатне навчання в усіх без винятку вузах і ще й навпаки — платитиме студентам за те, що вони здобувають спеціальність? Може, через сімдесят років, а може, й ні...

Пишучи про наявність у Франції представників різних народів (схоже, підноситься це як позитивний момент), схвалюючи лінію нашого керівництва (за це спасибі), П. Ливадка тут же скрушно констатує: «Але росіянин залишиться росіянином...». Ясно, що греком він не стане. До нас помічено: немає поганих народів, є погані люди. Скрізь, усюди. Як і хороші. І будь-хто на будь-якій широті скаже, що то нехороші мажери — втручатися у внутрішні справи інших країн шляхом підбурювальних закликів, як то робить П. Ливадка. А ще запевняє, що шанує земляків...

Н. ДАНИЛЕНКО,
член Спілки журналістів СРСР.

ЦЬОГО року середню школу № 4 вирішено було оформити по-новому. Кожен поверя призначався для стендіа певної тематики; для третього обрали військово-патріотичну. На підбір матеріалів з історії краю, школи, про славіні бойові та трудові традиції міста пішов майже весь навчальний рік. А потім за справу взялася ініціативна група, яка із зібраних матеріалів відбирала найцікавіші, художники-оформлювачі. Чимало довелося попрацювати, організовувати роботу, керівникові військової підготовки, ветеранові Великої Вітчизняної, заслуженому вчителю УРСР Л. І. Босязі, учителю В. В. Калиниченку, директору школи М. П. Матаєн-ку...

Історія Малої Виски багата на славіні імена. Всі вони представлені тут. Ось фотографія учасника штурму Зимового палацу, воїна громадянської П. Г. Шаїденка, на сусідньому стенді — портрети Героїв Радянського Союзу П. В. Велигіна, Є. М. Жердія, Т. О. Литвиненка, С. І. Науменка. Є серед імен солдатів Великої Вітчизняної й ім'я Вікторового однофамільця П. Д. Чабана... А ось і стенд, присвячений подвигу самого Віктора Чабана — комсомольця 80-х, випускника Маловисківської СШ № 4, вихованця шкільної комсомольської організації.

Не буду пореповідати життя й подвиг Віктора — про це розповів у своєму наво-му вірші поет-земляк Володимир Бровченко. Про це добре знають і пам'ятають у

Малій Висці — тепер тут є вулиця Віктора Чабана (колишня Набережна), над якою шефствують піонерська та комсомольська організації школи. Ім'я комсомольця В. Чабана носить піонерський загін 5 Б класу, так само як носить ім'я Героя Радянського Союзу Івана Зибіна, натрий визволяв місто від фашистів, шкільний музей бойової слави.

Вулиця Чабана

Ще тільки перше ластів'я з-під стріхи
Я весною не натішила душа,
А сонях на городі в Чабаних
Вже вигинає шию, мов лоша.
Підтягується зростом до хлопчини,
Ногою тупне — аж земля гуде...
Коли Чабан — як виважив Тичина, —
Хай, значить, за отамана буде.
Не отаманом, став юнак сержантом,
І справжній бій йому залюменів:
Пішов служити посланцем державним
У поміч до афганських чабанів.
Виносив з поля бою командира,
Що сховався кров'ю від палючих ран...
Та не судилося вийти з того виру,
З-за скелі хлопця підстеріг душман.
І землетрусом докотилось лихо
До чабанівських, до вищанських нив,
І сонях на городі в Чабаних
Здрігнувся дрібно й голову зронив.
І вулиця, і надвечір'я тихе,
У незбагненні — реактивний слід...
Лиш сонях на городі в Чабаних
Насінням чорним дивиться на схід.

Володимир БРОВЧЕНКО

м. Київ.

Зв'язок поколінь. Він — не тільки тут, на стендах, що бережуть пам'ять про воїнів. Він — і в тому виборі, який робить щороку немало випускників СШ № 4, вступаючи до військо-вих училищ. Їхні імена мож-на побачити на тому ж тре-тьому поверсі, де є стенд

з написом «Офіцер — про-фесія героїчна».

Ще про одну особливість цього своєрідного шкіль-ного музею хочу сказати. Він — важлива ланка не лише в системі патріотич-ного виховання школярів, але й у справі залучення їх до боротьби за мир. Ад-

же всі зібра-ні тут доку-менти — це одна нагаду-вання про ми-нулі лихоліт-тя, про ті бі-ди, які несе з собою війна. Недарма й одна з лекцій, із якою ре-гулярно ви-ступає перед школяра м и саме тут, на третьому по-версі М. П. Матаєнко, на-зиваєтьс я: «Боро т ь б а К П Р С та Ра-дянської дер-жави за зміц-нення миру».

Віктор Ча-бан, як і в дні,

коли виконував свій ін-тернаціональний обов'язок на землі ДРА, продовжує залишатися на своєму пос-ту. Тільки пост цей нині — особливий. Він — у пам'яті земляків, в серцях сьогод-нішніх комсомольців.

С. ПЕТРЕНКО,

м. Мала Виска.

ОПЕРАЦІЯ «ТОВАРИШ» ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Газета «Піонерська правда» у травні цього року зверну-лась до піонерських загонів і дружин, клубів інтернаціона-ної дружби, до всіх, кому дорого мир, дружба, солідар-ність: оголошено операцію піонерської солідарності «То-вариш» для допомоги дітям і сиротам Афганістану.

Ленінський комсомол, Все-союзна піонерська організація імені В. І. Леніна знову й зно-ву заявляють про незмінну со-лідарність із боротьбою наро-дів, молоді, дітей Африки, Сальвадору, Лівану, Сирії, Па-лестини, інших народів, які ви-ступають проти імперіалізму, расизму, колоніалізму і неоко-лоніалізму, сіонізму, апар-теїду. Для піонерів-інтернаціо-налістів немає чужого болю.

Сьогодні, коли, незважаючи на політику національного при-мирнення, яку проводить уряд Афганістану, гинуть від куль душманів захисники Квітневої революції, в обласний комітет комсомолу, редакцію «Моло-дого комунара» надходять листи від дітей з міст і районів. В листах відображено бажання допомогти афганським дітям, включитися в операцію солідарності «Товариш».

Діти! Проведіть трудовий десант на підприємстві шефів, на колгоспному чи радгоспно-му полі, на фермі, влаштуйте ярмарки солідарності, концер-ти політичної пісні.

На зароблені гроші ви змо-жете купити предмети піонер-ської атрибутики — горни, ба-рабани, піонерську форму, ди-тячий оляг, взуття, іграшки, шкільні прилади.

Рекомендуємо гроші, зароб-лені в дні ударної праці у трудових об'єднаннях школя-рів, переказати на рахунки міськкомів, райкомів комсомо-лу. Нагадуємо, що на всіх пла-тіжних дорученнях і квитан-ціях по переказу грошей повинні бути помітки: опера-ція «Товариш». Порядок пере-рахування індивідуальних внес-ків такий самий.

Посилки відправляйте у зручній для транспортування тарі до своїх міських і район-них комітетів комсомолу. Ком-сомольські органи перешлють ваші посилки в Демократичну Республіку Афганістан.

Ми чекаємо ваших листів, розкажіть нам про свою участь в операції «Товариш».

ДЕЛІ. ці діти (на знімку) по-вернулися із Всесоюзного пі-онерського та-бору «Артек» імені В. І. Лені-на. Путівки до-ни одержали за перемогу в тра-диційному все-індійськ о м у конкурсі дитя-чого малюнка, який проводив-ся торік під де-візом «Наш світ в ХХІ столітті». Всього в «Арте-ку» відпочило вже 110 юних індіців — пе-реможців кон-курсу.

Фото

С. КАРМАЛІТО,

Н АШ позаштатний кореспондент В. КОБЗАР зустрівся із завідувачою літературною частиною Калузького

театру імені А. Луначарського Л. В. СЛЕПОВОЮ. Інтернаціональні зв'язки в театральному мистецтві — такою була тема їхньої розмови.

КОР.: Інколи побутує спрощене, хибне розуміння інтернаціоналізму як відмови від однієї культури на

Л. С.: Я цілком згодна з Айтматовим. Хоч усе це аксіом, як на мене.

КОР.: Є аксіом, які, на жаль, доводиться повторювати, а то й відстоювати тривалий час, щоб їх не забули і не спотворили...

Л. С.: Тож тепер, коли ми з'ясували повну тотожність наших теоретичних поглядів, давайте перейдемо до конкретнішої розмови. Перше, що спадає мені на думку з цього приводу — ім'я видатної російської актри-

народу, якщо взяти для прикладу «Вербичку неплакучу» М. Алексеева.

КОР.: Саме так. Ми познайомилися з життям наших братів-росіян, почули в цій виставі живу, колючу, мінливу, насичену просторіччями, забарвлену національною мелодикою російську мову — не таку, якою розмовляє дехто з моїх земляків, наївно вважаючи свій куций набір слів великою російською мовою.

Л. С.: Я б хотіла б сказати ще про, так би мовити, «внутрішню» інтернаціоналізацію сучасного радянського театру. Я маю на увазі репертуар. Нашої гастрольної афіші це стосується менше, а взагалі ми досить часто ставимо твори драматургів із різних братніх республік. Є в нашому репертуарі «Рядові» білоруса О. Дударева, йшла «Святая святых» молдаванка І. Друце і «Трибунал» А. Макайонка (Білорусія) та інші. До 70-річчя Вєлякого Жовтня ставимо «97» Миколи Куліша. Наші актори в захопленні від цієї

Культурі

користь іншої. Здеформовано таким чином, а то й розірвано, пропорції між національним та інтернаціональним, що, як відомо, має бути органічною єдністю. Як дерево без коренів, так культура без національної основи — безплідна, мертва. Будь-яка культура (і театр у тому числі) за своєю природою, якщо її штучно не відгороджувати від інших народів «китайськими стінами», є інтернаціоналістською за своїм духом, що проявляється у вибранні (запозиченні) всього найкращого з інших культур. І будь-яке гальмування цієї взаємодії, як і штучне прискорення, приносить тільки шкоду. Ч. Айтматов, наприклад, вкотре наголошує («Известия», 20 червня п. р.): «Не існує наднаціональної культури, ніде й ніколи, всі культури національні. Коли ми говоримо про зближення і злиття культур, це не можна розуміти механічно, клішований підхід тут згубний. Зближення — тривалий, діалектичний процес, але що він виключає повністю, так це поглинання одних культур іншими. Дехто з тих, що вічно поспішають, питають: навіщо потрібні національні мови, національні школи? Якщо зливатися, то давайте поскоріше зіллємося... Це і є національний нігілізм. Мімікріруючи під інтернаціоналізм, він є не менш реакційним, як і сам націоналізм. Бо провакує його».

не треба

си М. Савіної, котра, як виявляється, виступала на сцені не тільки Калузького театру, а й у вас.

«КИТАЙСЬКИХ СТІН»

КОР.: Так, це одна з тих незримих ниточок, які єдили наші театри, наші міста в минулому.

Л. С.: Ще в 1963 році в Калузі гастролював ваш театр імені Кропивницького, а ми виступали на Україні. Це ще один факт нашого театрального єднання.

КОР.: Та й не тільки театрального. Адже щоразу гастролі — близьке знайомство через мистецтво з історичним буттям іншого народу. У 1963 році, скажімо, поряд з іншими виставами калужани бачили інсценізацію «Миколи Джері» І. Нечуя-Левицького, класика української літератури.

Л. С.: І взаємне, ближче знайомство вже цього року — а життям російського

п'єси. І нинішні гастролі по Україні в цьому плані дуже доречні. Актори, призначені на ролі в «97», пильно приглядаються до України, до її життя, щоб правдивіше відтворити його на сцені. Ми виступала в Донецьку, Хмельницькому, в інших містах, і можу відверто сказати, що гастролі на Україні — свято для нас. Люди тут відкриті, прості, завжди добре приймають наші вистави.

КОР.: Тож справді, інтернаціоналізм — це дружба народів, дружба сердець?

Л. С.: Тільки так. Приїждіть до нас у Калузу — там ви теж відчуєте нашу сердечність і гостинність.

«Діскавері» під рентгеном

Згідно з планами національного об'єднання веронавтики і досліджень космічного простору США (НАСА), влітку 1988 року вперше після загибелі «Челенджера» мав здійснити політ космічний корабель багаторазового використання «Діскавері». Під час профілактичних робіт на ньому між зовнішнім покриттям і обшивкою кабіни екіпажу було знайдено гайковий ключ, очевидно, забутий кимось із робітників. Ключ, виявлений рентгенівськими променями і видобутий зі свого місця з чималими зусиллями, здійснив на «Діскавері» 6 польотів у космос. Тепер фахівці будують гіпотези, що з цього могло вийти, і ламають голови над тим, що ще можна знати у кораблі...

А не дряпай парті!

Нарешті після тривалих дебатів англійський уряд вирішив відмінити в школах биття учнів різками. Тепер учителям, котрі спробують підняти руку на учня, загрожує суд. Однак у випадках «самооборони» і при загрозі псування вихованнями шкільного майна педагогам дозволятиметься застосовувати «помірну силу».

Де та хата, що мила живе!

У Японії, країні, що займає в світі авангардні позиції в розвитку науки і техніки, практично відсутні назви вулиць. Міста розбиті на райони і підрайони з такою запутаною нумерацією, що знайти потрібний будинок дуже важко.

«Із центру не підємо»

Архітектори і будівельники Парижа хочуть створити музей «Великий Лувр». Але їхні наміри гальмує міністерство економіки, фінансів і денационалізації, яке займає північне крило колишнього королівського палацу, де міститься музей. Для міністерства були спеціально зведені сучасні приміщення на півдні Парижа, але чиновники вперто не бажають розлучитися з обжитим приміщенням у центрі французької столиці.

В Кіровоградському медичному училищі імені Є. О. Мухіна відбулася зустріч випускників фельдшерської групи 1967 року випуску.

Через роки, через відстані

— Поліно Іванівно, це ви? — дитячий хірург дніпродзержинської лікарні Анатолій Дорога не зміг стримати хвилювання. — Змінилися. — сказав широко. — Нічого не вдієш, То-лю. — посміхається П. І. Садовнича, колишній класний керівник другої фельдшерської групи. — Двадцять років минуло.

Ніяковіє вчителька, ветеран партії, війни та праці... Ніяковіємо і ми, її вихованці.

Квіти, міцні потиски рук.

— Рада за вас, діти. — каже Поліна Іванівна. — що знайшли правильну дорогу в житті. Не всі, на жаль, змогли прийти.

Треба сказати, що більшість випускників залишилися вірними обраній професії. Став військовим лікарем Микола Ішенко, на Дніпропетровщині працюють лікарями староста групи Надія Леонова Станіслав Фелорченко, Анатолій Дорога. Фельдшерує в далекій Новосибірській області Петро Польовий.

Спогади, квіти. А розмова не має кінця. Їх вирішено продовжити: шороку тепер у першу суботу липня приїждитимуть випускники 67-го року на зустріч. Щоб прозвітувати про прожитий рік щоб поділитися досвідом планами на майбутнє.

С. КОЛЕСНИКОВ,
випускник Кіровоградського медучилища.

Свідчить громадська думка

Дортмундський інститут громадської думки за завданням журналу «Штерн» опитав 1200 громадян ФРН про ставлення до політики Сходу і Заходу. Ось про що свідчать відповіді на запитання анкети (в процентах).

Як ви оцінюєте пропозицію М. С. Горбачова про ліквідацію радянських і американських ракет середньої дальності в Європі?

Дуже високо — 54;
добре — 38;
не дуже добре — 4;

погано — 1;
не знаю — 3.

Небезпека війни між Сходом і Заходом сьогодні збільшилася — 9;
зменшилася — 42;
лишилася такою самою — 41;
не знаю — 8.

Хто, на нашу думку, нині робить більше для збереження миру і роззброєння: президент Р. Рейган чи Генеральний секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов?

Рейган — 9;
Горбачов — 49;

обоє однаково — 30;
не знаю — 12.

Чи вважаєте ви пропозиції М. С. Горбачова про роззброєння чесними?

Так — 69;
ні — 10;
не знаю — 21.

«Образ росіянина» в свідомості західних німців драматично змінюється, пише журнал у статті «Страх перед росіянами?». «Якщо в 50-ти чи 60-ті роки переважав страх перед Москвою, то нині багато хто з них свої надії все більше пов'язує із Горбачовим, а не з Рейганом».

(АПН).

ЛАТВІЙСЬКА РСР. 350 тисяч чоловік стають щоранку замовниками виробничого об'єднання «Ригас модес». Тут приймають замовлення на індивідуальне пошиття одягу. Майстри не тільки якісно й швидко виконують роботу, але й самі розробляють нові моделі. На регулярних показах мод об'єднання демонструються новинки колекцій жіночого, чоловічого і дитячого одягу. Об'єднання виконує різних послуг більше, ніж на 5 мільйонів карбованців за рік.

На знімку: ці ошатні жіночі літні пальто пропонують майстри «Ригас модес».

Фото В. ЛИСИЦІНА.
Фотохроніка ТАРС.

МОЛОДЬ ЛЮБИТЬ МАНДРУВАТИ

БОЛГАРІЯ, Німецька Демократична Республіка, Югославія, країни Середземномор'я — таку програму запропонувало молоді Кіровоградщини бюро міжнародного молодіжного туризму «Супутник». Із 127 екскурсантів було сімдесят чотирьох комсомольців, решта — молоді комуністи, піонери.

Цікавою стала подорож до НДР спеціалізованого поїзда дружби робітників вугільної промисловості. Молоді шахтарі відвідали Берлін, Ерфурт, Веймар та Магдебург. А найбільше залам'яталася представникам Кіровоградщини, мабуть, Першотравнева демонстрація в Ерфурті.

Давні зв'язки об'єднують радянський та болгарський народи. У квітні до Толбухіна приїжджали відпочивати кращі молоді колгоспники та робітники Кіровоградщини, а цими днями додому з міста-побратима повернувся туристичний поїзд із школярами — членами клубів Інтернаціональної дружби, відмінниками навчання, активістами.

Наш кор.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України.

На українському мові

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

НАША АДРЕСА:

316050. МПС,

м. Кіровоград,

вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-55-65; відділів робітничої молоді та внутрішньоклубового життя, сільської молоді — 2-53-94; пропаганди, листів і масової роботи — 2-59-82; учнівської молоді, морально-естетичного виховання — 2-55-65; військово-патрістичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-53-22; оголошень — 4-28-96; коректорської — 3-61-83.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.